

Gazze Aynasında İnsanlığın Geleceği ve İslam Ümmetinin Mükellefiyeti

İbrahim Halil Üçer

24 Nisan 2024

Teklif Dergisi, sayı:14(Gazze Özel Sayısı), syf:47-64

<https://www.ilmcephesi.com/gazze-aynasinda-insanligin-gelecegi-ve-islam-ummetinin-mukellefiyeti/?hl=tr>

Gazze’de yaşanan ve insanlık vicdanını ayağa kaldıran soykırım, işgalci İsrail devletinin (!) İslam coğrafyasının kalbindeki hırsızlık ve talana dayalı mevcudiyetinin bir uzantısı olarak ortaya çıkıyor. İsrail’in bu coğrafyadaki mevcudiyeti, ilk bakışta Yahudilere bir yer arama çabasının sonucu olarak takdim edilse bile, Ortodoks Yahudilerin böylesi bir yer fikrine karşı çıktıkları göz önünde bulundurulduğunda, Yahudilere yer arayışının bizzat Yahudi teolojisiyle değil, seküler Siyonist ideolojiyle ilişkilendirilmesi gerektiği açıklık kazanıyor. Amerika Başkanı J. Biden’ın İsrail’i ziyareti esnasında “Siyonist olmak için Yahudi olmaya gerek yok” şeklindeki ifadesinin de gösterdeği gibi Siyonizm, işlevi ve değerıyla ilgili küresel batılı hegemonyanın üzerinde ittifak ettiği ve toplu bir şekilde desteklediği tastamam seküler bir ideoloji. Sonda söyleyeceğimizi başta söyleyelim: Bu ideoloji ve onun hizmet ettiği küresel batılı hegemonya, annelerinden özgür doğan çocukların bedenlerini, ruhlarını, iradelerini ve duygularını ele geçirmeyi amaçlıyor. Onları iliklerine kadar sömürüp kendi mülkü haline getirecek ve sonra onlara varlıklarını kendisinin armağan ettiğini söyleyecek bir güce ulaşana kadar da asla durmayacak. Varlığını bu hegemonyanın sağladığı araçlara değeril, sadece Allah’a borçlu olduğunu ilan eden Gazzeli çocuklar, kadınlar ve erkeklerin mücadelesinde seyrettiğimiz şey insanlığın özgür geleceği, Batılı küresel hegemonyanın bir aygıtı olarak İsrail’in insan dışı saldırılarında seyrettiğimiz şey ise insanlığın sömürölmüş, köleleştirilmiş geleceğidir. Bu yazıda Gazze aynasında seyrettiğimiz bu iki gelecek ufku üzerinde duracak ve insanlığın özgür geleceği için İslam ümmetinin nasıl bir mükellefiyet altında olduğunu ortaya koymaya çalışacağız.

Şöyle bir soruyla başlayalım: Siyonist ideolojiyi yaratan ve her şartta onun arkasında yer alan kapitalist emperyal hegemonyanın, onu İslam coğrafyasının kalbine yerleştirmekteki maksadı ne olabilir? Bu sorunun cevabı insanlığın geleceğine dair tehditlerin ne olduğuna ve Gazze’deki mücahitlerin giriştiği mücadelenin nasıl olup da bu tehvide karşı külli bir farkındalık ve mukabele imkânı verdiğini bize öğretebilir.

Bu soruya cevap vermek için öncelikle birkaç çelişkiyi ve ona bağlı birkaç aldatmayı fark etmemiz gerekiyor. Çelişki şudur: Mevcut küresel dünya düzeni politik yasanın teşekkülünden ve kamusal alanın işleyişinden, dinsel inanca ait her türlü etkiyi dışlama fikri üzerine kuruludur. Bununla birlikte İsrail doğrudan doğruya teo-politik bir ideolojiye dayanan ve hem kamusal alanın işleyişi hem de politik yasanın teşekkülünde dinsel inançların yoğun şekilde etkili olduğu bir yapıdır. Revize edilmiş tüm unsurlarına rağmen hâlâ bir Westfalya sistemi olarak görülebilecek küresel dünya düzeni açısından bu durum ilk bakışta bir çelişki olarak görülebilir. Şöyle ki on yedinci yüzyılda teşekkül eden Westfalya sistemi, Avrupa’da politik mücadelenin din kisvesi altında yürütüldüğü ve sekiz milyona yakın insanın öldüğü otuz yıl savaşlarından (1618-1648) çıkarılan bir derse dayanıyordu: “Din, çatışma, düzensizlik ve güvensizlik kaynağıdır. Şu hâlde hem devletler arasında hem de bir devlet içinde barış, düzen ve güvenin tesisi için dinî inançların politik alandan dışlanması gerekir.” Westfalya barışının bir gereği olarak, her devlet kendi içinde egemen kabul edilse ve diğer devletlerin bu egemenlik alanına müdahalesi yasaklansa bile, zımni olarak bunun bir istisnası öngörülmüştü: Komşu devletlerden birinde dinsel inançlar politik alan üzerinde etki yaratma teşebbüsünde bulunursa, diğer devletlerin toplu bir şekilde buraya müdahale etme hakkı öngörülüyordu. Laiklik ilkesine kaynaklık eden ve bu ilkeyi küresel sistemin esasına yerleştiren bu seküler eğilim, Avrupa tarihinin on yedinci yüzyılı takip eden her aşamasında daha da güçlenerek korundu ve küresel sistemin taviz verilemez esaslarından biri olarak varlığını sürdürdü. Hal böyleyse küresel sistemin muhafızlığını yapan unsurlar nasıl olup da İsrail gibi kendisini teo-politik yollarla meşrulaştıran ve politik alanı binlerce yıllık dinsel ideallerin tahakkümü altına sokan bir yapıyı destekliyor? Buradaki çelişki nasıl anlaşılmalı?

Bu çelişkinin üstesinden gelmenin yolu, aslında onun sadece görünüşte çelişki olduğunu fark etmektir. Çünkü ne İsrail hakiki mânâsıyla Yahudiliğe dayalı dinsel inançların politik alana tahakküm ettiği bir yapıdır ne de bugün kavuştuğu yeni form itibarıyla ileri derecede kapitalistleşmiş liberal yeni-emperyalist hegemonya dinsel herhangi bir inanca bağlılıktan tümüyle soyutlanmıştır. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi İsrail’in kuruluşunu temin eden Siyonizm, asıl itibarıyla dinsel değil tümüyle dünyevi bir ideolojidir. Bu ideolojiye hizmet edenlerin birçoğu Tanrı’ya inanmayan ve hiçbir kurumsal dine mensubiyeti olmayan seküler insanlardır. Dinî inançlar Siyonizm için yalnızca araçsal bir değere sahipti ve hâlâ da öyledir. Kapitalist liberal hegemonyanın dinî inançlarla ilişkisine gelince; bu hegemonik yapı tarihsel süreç içerisinde elde ettiği olağanüstü esnek karakteri itibarıyla, kategorik olarak din karşıtı değildir. İlk olarak, onun mevcut durumda karşı olduğu şey insan iradesinin teslim olacağı en

yüksek otorite olarak yalnız Hakk'ı tanıyan ve iradelerini O'ndan başkasına teslim etmeyeceğini beyan edenlerdir. "Katı olan her şeyi buharlaştıran" ve onları asıllarından koparıp kendi şekline sokan büyük bir sindirim aygıtı olarak kapitalizm; dinsel inanç, tutum ve pratikleri ruhlarından soyup sırf cesede dönüştürdüğü ve onlara "kendi ruhundan üflediği" sürece hiçbir dinsel inanç, tutum ve pratik onun için tehdit olamaz; bunlar görünüşleri itibarıyla İslamî bir karakterde olsalar bile. Yahudilik, Siyonist ideoloji tarafından tarihsel süreç boyunca ona içkin dünyevî karakterin öne çıkartılması suretiyle uhrevî tüm içeriğinden arındırılan bir cesede dönüştürülmüş ve kapitalist ruh için adanmış bir beden halini almıştır.

Kapitalist tahakküm araçları aynı şeyi Hıristiyanlık, İslam, Hinduizm, Budizm veya bir başka dinî gelenek üzerinde başarabildiği sürece, onlar sırf "dinsel görünüşleri" bakımından bir tehdit teşkil etmez; elverişli araçlar olarak, bu ruha boyun eğmiş hizmetkârlara dönüşebilir. İkinci olarak, ileri derecede kapitalistleşmiş liberal hegemonya, iddia edildiği haliyle nötr değildir, tümüyle ona özgü seküler bir tedeyyün tarzına ve dinî inanış, tutum ve ferdî-kurumsal pratikler olarak tasavvur edilebilecek örüntülerin arkasında bulunan içkin bir dinsel ruha sahiptir. Bu dinsel ruhun özü, tek kelimeyle "bu-dünyacılık"tır. Bu-dünyacılık, bu dünyayı öte dünyaya nispetle hiçbir değeri bulunmayan, imar ve inşa için emek sarf etmeye değmeyecek bayağı bir şey olarak gören ruhbanî öte-dünyacı tutumun karşı kutbuna yerleşir. Bu haliyle öte dünyayı yok sayıp hayatı bu dünyadan ibaret görür ve insanın bu hayattaki nihai gayesinin dünyevî refah, üstünlük ve güçten başka bir şey olmadığını kabul eder. Bu-dünyacılık on sekizinci yüzyıldaki Aydınlanma çağıyla birlikte Avrupalı zihnin kalbine yerleşmiş ve her aşamada yeni formlar kazanarak varlığını bugüne kadar sürdürmüştür. Bu-dünyacı inanç, Fransız ihtilalinin öncü ismi Robespierre'in Paris'e dikerek (1794) çevresinde dinî festivaller tertip ettiği, dünyevî akli yüceltmek için tasarlanan "Yüce Varlık Kültü"nde olduğu gibi açık veya Masonluk ile dönemin İlluminati gruplarında olduğu gibi gizli paganik ritüellerle kendini âşikâr ettiği gibi, bu-dünyacı ruhun her türlü tezahüründe saklı, öte fikrinden mahrum dünyevî egemenlik maksadında da gözlemlenebilir. Burjuva sınıfına özgü, sermaye biriktirme ve onu kârlı yeni faaliyetler için kullanarak artırma maksadına dayalı dünyevî egemenlik ideali, Avrupa tarihinin kendi iç gelişimiyle irtibatlı bir şekilde, on sekizinci yüzyılda tarihin merkezine yerleşir ve daha fazla sermaye, daha fazla kâr, daha fazla zenginlik elde etmek üzere dünyayı egemenlik altına almak isterken önüne çıkacak başka her türden egemen unsuru tasfiye etmeyi amaçlar. West-falya sistemi, dünya hayatını tanzim iddiasına sahip dinî inançları tasfiye etmiş ve dünyevî egemenliği tek başına krala, yani politik iktidara vermişti.

On yedinci yüzyıl mutlak hükümlanlık sahibi kralın dünyaya nizam verirken din ve sermaye dahil olmak üzere başka hiçbir yasa ve güç tanımadığı bir dönem olsa da, on sekizinci yüzyılda sermaye sahipleri kralı ve onun mutlak politik egemenliğini kendileri için tehdit görerek bilim insanlarını, filozofları ve “aydın” rahipleri de yanına almak suretiyle mason localarında toplanmaya ve yüksek kâr ideallerine tehdit teşkil eden her türlü egemenlik kaynaklarını bertaraf etmek üzere çalışmaya başladılar. Bu yüzyılda mason locaları ve onların Almanya şartlarında biçimlenen bir tür uzantısı olarak İlluminati grubu içerisinde gizli bir şekilde yürütülen bu çalışmalar, teori ve pratiği dünya sahnesiyle sınırlandırılmış aydınlanmacı seküler zihniyetle birleşerek dünya egemenliği hedefine tehdit oluşturan unsurlara karşı gizli ve özel tekniklerle savaş açtı. Savaşın muhatabı olan unsurlar, kendileri de dünya hayatını tanzim etme iddiasına sahip şeylerdi: Dinler, devletler, devletler üzerinde hükümlanlık iddiasında bulunan yöneticiler ve onların iktidar kaynakları, dinle değilse de aile değerleriyle yakından ilişkili ahlâkî idealler, hakikatle irtibatını koparmamış, bu nedenle de hakiki bir eleştiri imkânına sahip sahih fikir ve nihayet dinî inançlara, ahlâkî değerlere, sahih fikre dayalı insan iradesi. Bunlar bir kez hedef tahtasına konulduktan sonra, kurumsal dinî yapıların tasfiyesi ya da içinin boşaltılması, siyasetin kötürümleştirilmesi, ahlâkın izafileştirilmesi, fikrin gerçeklikle irtibatının kopartılarak ifsad edilmesi ve büyük kalabalığın iradesinin manipülasyonlar yoluyla kontrol altına alınması temel amaçlar olarak belirlendi.¹ Sermayesini mütemediyen artırmak isteyen kapitalist bu amaçlara sahipti, çünkü onun için dünya sermayenin serbest dolaşımı için devasa bir pazardan başka bir şey değildi. Bu “pazarı” yönetmek ve kurallarını belirlemek isteyen başka rakipleri tasfiye etmek ve pazara hâkim olmak zorunluuydu. Bu mücadeleyi yürütürken takip edilecek strateji, locaların özünü ele verecek bir yapıya sahipti: Gizlilik. Kapitalist küresel hegemonyayı tesis çabası tümüyle gizli bir şekilde yürütülecek, bu hegemonyayı amaçlayanlar doğrudan doğruya maddî evrenin görünür yöneticileri olmayacak, bunun yerine görünür yöneticilerin arkasında bulunan ve onları karmaşık ilişkiler yoluyla yönlendiren aktörler olacaktı.

Görünenler alanını görünmeden yönetmenin elverişli bir tarafı da vardı: Aydınlanmacı özgürlük talebi, efendiliğin her türüne meydan okuyor ve insanları kendi vicdanları dışındaki otoritelerin tümüne karşı isyana teşvik ediyordu. İngiltere’deki Muhteşem Devrim ya da Fransız İhtilali böyle bir talebin geniş halk kitlelerini hareket geçirmesiyle mümkün hale gelmişti; insanlar bir kez kendi kaderlerini ellerine aldığına inan(dırıl) mıştı. Hal böyleyken, dünya pazarını ve hepsi de bu pazardaki müşteriler olarak görülen insanları kontrol etmeyi amaçlayan bir zümrenin, efendiliğini görünür bir şekilde yürütmesi mümkün değildi. Bu nedenle pazarın

serbest olduğu ve müşterilerin tümüyle kendi özgür iradeleriyle hareket ettiği fikri yerleştirilerek bu husus tartışmaya kapalı bir kural haline getirilmeli, pazar ve müşteri bu sahte serbestî perdesinin arkasından idare edilmeliydi. Fakat bu tanrısal idare yöntemini dünya sahnesi üzerinde dünyevî aktörler aracılığıyla işletmek o kadar kolay bir şey değildir. Pazarın ve müşterilerin buranın idaresinde, gizlenmiş aktörler tarafından idare edilen görünür yöneticilere karşı minnet altında bırakılması ve bu idareciler olmaksızın dünya sahnesinin mütemadiyen bir kaos altında kalacağı fikrinin yerleştirilmesi gerekir. Bu, düzeni sağlayan bir otoritenin yokluğunda, insanların kendi başlarına bırakılmaları durumunda dünyanın sonu gelmez bir kaosa düşar olacağı şeklindeki eski bir siyasî fikrin devamı olarak görülebilir. Ama burada farklı olan şey, egemenin daima kendisini gizleyerek iktidarını yürütmesidir.

Peki gizlenerek hükmünü yürütme stratejisi nasıl icra edilebilir? Bunun yolu, pazarın düzenini ve müşterilerin güvenliğini tehlike altına sokacak sahte riskler imal etmek ve bu risklerin kaynağında kendi iradeleri bulunmadığı için bir türlü başa çıkamayan pazar ahalisini söz konusu riskleri çözmek üzere kendisine muhtaç etmektir. Böylece pazar ahalisi düzen ve güvenlik için daima küresel hegemonyanın görünen aktörlerine muhtaç olacaktır. Bu strateji on sekizinci yüzyıldan itibaren giderek karmaşıklaşan egemenlik teknikleriyle desteklenmiştir. Halihazırda İşlam dünyasının kalbine yerleşerek bu coğrafyayı bitip tükenmek bilmez bir kaosla meşgul eden İşrail ve onun arkasındaki Siyonizm, esasen bu egemenlik ve kontrol stratejilerinin bir ürünüdür. Siyonizmin, ileri derecede kapitalistleşmiş liberal hegemonyanın nasıl aracı olarak kullanıldığını aşağdaki satırlarda açacağım. Bunun öncesinde, pazarı kontrol etmek isteyen zümreler için sermayenin değişen yapısı üzerinde durmak istiyorum. On sekizinci yüzyıldan itibaren sermayenin değişen yapısını ve zenginliğin değişen anlamlarını kavramak, onun değişen egemenlik strateji ve tekniklerini tespit edebilmeyi sağlar. Buna göre zenginlik iktisadî zihniyet ve pratiklerin dönüşüm sürecine bağlı olarak başlangıçta altına sahip olmak şeklinde anlaşılıyordu, daha sonra mala-ürüne sahip olmak zenginlik olarak anlaşıldı, sanayi devrimiyle birlikte malın üretimini temin eden üretim araçlarına sahip olmak zenginlik sayılırken, Marksist bakış açısından ise üretimi temin eden emeğin kendisi, değerin esası olarak görüldü. Modern döneme geldiğimizde zenginliğin artık altına, mala, üretim araçlarına ya da emeğe sahip olmak anlamına gelmediği yeni bir durum ortaya çıktı. Çünkü emeğe, onu işleteceğiniz üretim araçlarına ve neticede ortaya çıkan ürüne sahip olabilirsiniz, fakat insanlar bu ürünü almaya dönük bir hevese sahip değilse bunlar tek başına bir şey ifade etmez. şu halde zenginlik aslında insanların duygularına sahip olmak, onların ürünlere dönük iradelerini ele geçirmektir.² İnsanların duygularına kim sahipse, onları kim yönlendirebiliyorsa dünyevî

iktidarın ve pazarın asıl sahibi odur. Geline nokta itibarıyla müşteri, mal haline gelmiş, ürünü alması beklenen müşterinin duygusu pazarlanan, kontrol edilmesi ve üzerinde egemenlik kurulması gereken asıl metaya dönüşmüştür.

Buraya kadar söylenenlerden, ileri derecede kapitalistleşmiş ulus-ötesi dünya sisteminin Siyonizm aracılığıyla İslam dünyasını, yeni-emperyalist hegemonya biçimleri aracılığıyla da insanlığı egemenlik altına alma hedefine karşı Müslümanların sahip olduğu derin imkânlarla ilgili birkaç netice çıkarabiliriz. İlk olarak, ileri derecede kapitalistleşmiş bu-dünyacı liberal hegemonyanın kendi dünya egemenliğini tesis yolunda tehdit olarak gördüğü ve gerçekten onlar için tehdit olabilecek bir zümre varsa, onların bu dünyayı, öte dünyayı hesaba katarak imar etme amacı güden Müslümanlardan başkası olmadığını açık bir şekilde kavramak durumundayız. Müslümanlar, bu dünyayı adil bir şekilde imara yönelirken fiillerinin nihai maksadını bu dünyayla sınırlamaz, aksine bu sınırı aşarak ötesine, yani ilâhî rıza maksadına yönelirler. Tüm eylemlerini yalnızca Allah rızasını kazanmak için yapan ve iradelerini Allah'tan başkasına teslim etmemeyi tevhidin gereği olarak gören Müslümanlar, onların iradelerini ve duygularını teslim almayı amaçlayan her türlü hegemonik aktöre direnme kabiliyetine sahiptir. İlâhî rızayı kazanma ve onun dışındaki maksatları amellerinden dışlama çabası olarak İslam, Müslümanların hayatını siyasetten iktisada tüm alanları kapsayacak bir şekilde tanzim etme amacı taşır. Bu amaç doğrultusunda Müslümanlar, sadece böyle yaşamakla kalmaz, ilâhî rıza dışındaki maksatları dünya üzerinde yayma ve onları insan eylemlerinin nihai maksadı haline getirerek dünyayı ifsad etme amacı güden yapılarla mücadele etmeyi de salık verir. İslamî yaşantının özünü ifade eden ve farklı formlarıyla en yüksek ifadesini cihad ibadetinde kendisini gösteren bu ruh, bu-dünyacı kapitalist liberal hegemonyaya tehdit olmakla kalmaz, Westfalya düzeninin hâlâ gerçek mânâda korunan nadir ilkelerinden biri olan “dinî inançlar toplumsal-politik alanın düzenlenmesinde hiçbir rol oyanayamaz” şeklindeki kuralı tehlikeye atma ve bu kural üzerine bina edilmiş dünya düzenini sarsma potansiyeli taşır. Buna göre, teslim oldukları iradeye binaen Müslümanlar;

i) tavizsiz bir şekilde ilâhî rıza maksadını hayatlarının merkezine yerleştirmelerinden ötürü, onların bedenlerini, ruhlarını ve duygularını egemenlik altına almak isteyen çağdaş kapitalist hegemonya biçimlerine karşı direnme imkânına sahiptir.

ii) öte-dünyayı dikkate alarak bu-dünyayı imar etme çabasından doğan âdil ve mutedil hayat talepleri nedeniyle, bu-dünyacı pratiklerin zulüm doğuran neticelerini değiştirme ve insanlığa bu dünyanın âdil imarını vadetme imkânına sahiptir.

iii) bu dünyayı mutlaklaştırmayan ve önünü-ardını göstermek suretiyle onun aslî yapısını öğreten hakikate, yani Hz. Peygamber'in tebliğ ettiği "ed-Dîn"e uygun bir yaşantı idealinden hiç vazgeçemedikleri için, küresel dünya düzeninin sahte esaslarını bozma imkânına sahiptir.

Yukarıda zikredilenleri dikkate alarak şu sorunun cevabına yeniden bakalım: "Varlığını dinî inançların toplumsal-siyasî varlık alanını belirlemeyeceği şeklindeki ilkeye borçlu olan çağdaş küresel düzen, açık teo-politik kabullere bağlı bir şekilde tesis edilmiş İsrail'i niçin destekliyor?" Bunun sebebi, halihazırda küresel dünya düzenine yönelik en hakiki tehdidin, yukarıdaki maddelerde sıralandığı haliyle, İslam dünyasından gelmesidir. Amerika–Avrupa Birliği aksına mukabil ne Çin ne de Rusya, mevcut dünya düzeni için bu temelde bir tehdit olarak değerlendirilemez. Gizlenmiş aktörlerin şimdi Amerika–Avrupa Birliği ve onların egemenliğine dayalı görünür aktörler üzerinden yürüttükleri egemenlik stratejilerini, pek zorlanmadan Çin ve Rusya üzerinden de yürütebilmeleri mümkündür. Buna mukabil İslam coğrafyası, başından beri, bu egemenlik stratejilerine meydan okuyacak canlı bir iddiaya sahip yegâne güç alanını ifade etmektedir. Bu coğrafyanın sürekli bir kaos hali içerisinde düzensizlik ve güvensizliğe düşürülmesi, buranın kontrolü için temel stratejiyi temsil eder. İsrail coğrafyanın kontrolü için, bizzat Müslümanların küresel ölçekteki iddialarının tarih boyunca temsilî bir merkezi olan Kudüs eksenli bir şekilde kurulmuş ve coğrafyaya sürekli bir şekilde kaos, tehdit ve güvensizlik yaymıştır. Ancak bunu yaparken küresel aktörler, İsrail'i mahallede kaos yaratan söz dinlemez bir figüran, kendilerini ise bu söz dinlemez figüranın çıkardığı kaosu her seferinde çözmek için rol üstlenen hakemler olarak vaz etmiştir.

Bu konumlandırmaya göre, İsrail'in sorun çıkardığı her seferinde Amerika, Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletlerin farklı organları İsrail'i uslandıracak yapmacık tedbirler ve Müslümanları bu tedbirlere ikna edecek bir dil üzerinden kendi otorite konumlarını pekiştirmiş; yeni krizlere gebe çözüm(süzlük)ler üzerinden müdahale imkânlarını sürekli hale getirmiştir. Bu, onların sunî riskler imal edip sonra bu riskleri çözmek üzere inisiyatif olarak risklere maruz kalanlar nezdinde muhtaçlık ve minnet yaratma stratejisinin bir parçasıdır. Dolayısıyla şunun açıklıkla fark edilmesi gerekir: İslam coğrafyası için kaosu, güvensizliğin ve parçalanmışlığın asıl sebebi İsrail'in varlığı değil, onu (ve gücünü halkından ve hafızasından değil, bağlı olduğu küresel iktidar konumlarından alan, bölgedeki kukla rejimleri) bu coğrafyayı kontrol etmeye konumlandıran kapitalist hegemonyanın gizlenmiş aktörleridir. Dolayısıyla açık ya da gizli bir şekilde bu aktörlerin maşası konumundaki her siyasî, iktisadî, toplumsal teşekkül, İsrail'le benzer bir ölçekte bu coğrafya için kaosu, düzensizliğin ve parçalanmışlığın sebebidir. Bu minvalde Müslümanların aslî düşmanlarını açık bir şekilde keşfetmeleri ve bu düşmanla

nasıl mücadele edeceklerine ilişkin derin bir farkındalığa sahip olmaları gerekir. Aşağıda bu tür bir mücadeleyle ilgili bazı önerilerimi ve bu aktörlerle mücadele noktasında İslam Ümmeti'nin mükellefiyetlerine ilişkin değerlendirmelerimi paylaşacağım.

Aksa Tufanı harekâtı, İsrail üzerinden kendi imal ettikleri riskleri kendileri çözme ve bu yolla otorite konumlarını sürdürme hususunda maharet kesbetmiş, yani gizlenerek iktidarlarını tesis becerilerini hiç kaybetmeyeceklerini düşünen Batılı aktörleri bu kez açığa çıkardı. Bu kez Gazze'deki olaylar karşısında Batılı siyasî kurumların şimdiye kadar alışkanlık haline getirdiği iki yüzlülüğü terk ederek cüretkâr bir şekilde bebek ölümleri, toplu katliamlar, açlığa Gazze hadisesi Batılı kurumların yüzündeki maskeyi kaldırmıştır. Şimdi sıra Müslümanların ve insanlığın gözlerine inmiş perdeyi kaldırmaya gelmiştir. Sayı:14 · 57 mahkûm etme, bir milletin varoluş hakkını inkâr ve soykırım gibi suçları amasız fakatsız bir şekilde savduklarını görüyoruz. Onların gizlendikleri konumu terk ederek, küstahça İsrail'in arkasında durmaları İslam ümmetini bir farkındalıkla yüz yüze getirmelidir. Gazze hadisesi Batılı kurumların yüzündeki maskeyi kaldırmıştır. Şimdi sıra Müslümanların ve insanlığın gözlerine inmiş perdeyi kaldırmaya gelmiştir. Müslümanların ve insanlığın gözlerine, yukarıda tasvir ettiğimiz haliyle, bizzat kapitalist hegemonyanın özünü oluşturan “giz”e bağlı bir oyun perdesi çekilmiştir. Bu oyun küresel çıkar odaklarının sürekli minnet ve borç yaratarak insanlığı kendisine mahkûm etme stratejisidir. Buna göre İslam ülkeleri ve genel olarak Batı dışı toplumlar; BM, UNESCO, Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Bankası, Birleşik Devletler, Birleşik Krallık ve Avrupa Birliği'nin hakemlik ve himayesi altında olmaksızın kendi sorunlarını çözebileceklerine ilişkin bir umuda sahip değildir. Bunun sebebi bu kurumları yönlendiren küresel güç odaklarının, mevcut potansiyeller üzerinden kaşıyarak imal ettikleri sunî krizler üzerinden bu toplumları kontrol etmeleri ve krizin başa çıkılmaz hale geldiği noktalarda yine kendi müdahaleleriyle bu krizi hafifleterek insanları kendilerine borçlu hale getirmeleridir. Yüzyılı aşkın bir süredir devam eden bu oyun, Müslümanları kendi iradeleriyle kendi meselelerini çözemeyecekleri yönünde bir çaresizlik psikolojisi içine sokmuştur. Mücahitlerin Gazze'de gerçekleştirdikleri hareket, Müslümanlar için sürekli sunî krizler imal ederek iktidarını devam ettiren Batılı hegemonyayı uzunca bir süre sonra ilk defa hakiki bir krizle yüz yüze getirmiştir. Bu meydan okuma, bir yandan Batılı hegemonyanın yüzündeki peçeyi indirmiş; diğer yandan Müslümanların kendi iradeleriyle elde ettikleri oyun bozucu etki sayesinde bizzat oyunun bozulmasını, gözlerimize çekilmiş büyü perdenin kalkmasını temin etmiştir. Daha önemlisi bu perde sadece Müslümanların gözünden kalkmamıştır.

Aksa Tufanı, Batılı siyasî-iktisadî hegemonyanın kurbanları olan Batılı halkların gözünden de bu peçenin kalkmasına katkıda bulunmuştur. Batı dünyasındaki geniş bir kesim, İsrail'e ve onun arkasında duran hegemonyaya karşı sesini yükseltmiştir. Bu durum, Müslümanların oyun bozucu iradesinin, oyun kurucu bir teklife dönüştüğü zaman ulaşacağı kitleler açısından ümit vericidir. Batılı hegemonyanın maskesinin düşmesi, Müslümanların ve bu hegemonyanın kurbanı olan kesimlerin gözündeki perdenin kalkması; Müslümanlar açısından tarihsel noktada eşsiz imkânlar ve buna bağlı olarak sorumluluklar ortaya çıkarmıştır. Şöyle ki, karamsarlık, ümitsizlik ve çaresizlik içerisindeki Müslüman toplulukları, iradelerinin dönüştürücü gücüne yeniden inandırma imkânı önümüzde durmaktadır. Her bir Müslümanın tek tek başarabileceği şeyler olduğu gibi, iradelerini ortak bir hedefe yönelttiklerinde başarabileceği şeyler de vardır. Müslümanlar Gazzeli mücahitlerin ispat ettiği gibi sadece Allah'a güvenerek ve ondan yardım dileyerek yola çıktığımızda Allah'ın bizim gören gözümüz, tutan elimiz, yürüyen ayağımız olacağına dönük itikadı yeniden tahsil etmelidir. Küllî iradeye teslim olmuş bu iradenin, enerji tüketen ve sonuçta hayal kırıklıkları yaratan bir atılım olmaması için; şahsî ve kurumsal bencillikleri dışta tutacak şekilde ihlaslı; sünnete uygun bir şekilde hikmete ve bilgiye dayalı; uygulanabilir bir şekilde kademeli ve planlı ve nihayet hedeflenen sonuçlara ulaşmayı mümkün kılacak şekilde sabırlı ve azimli olması gerekir.

Böylesi bir iradeyi hayata geçirme yolunda Müslümanların atacağı adımlar, sadece onlar için değil insanlığın geri kalanı için de umut kaynağı olacaktır. Bununla birlikte şunu ifade etmek gerekir ki Müslümanların, halihazırda onların mağduriyetlerinin kaynağında bulunan ve ana maksadı Müslümanlara mahsus potansiyelleri yok etmek olan ileri derecede kapitalistleşmiş liberal yaşam tarzının, farkında olarak ya da olmayarak, bir parçası oldukları zeminde bu iradenin hayata geçmesi mümkün olmayacaktır. Zihniyet, irade ve eylemleriyle sorunun bir parçası haline gelmiş zümreler, sorunu çözme iddiasına sahip olamaz. Dolayısıyla Müslümanların kendi imkânlarını keşfetmeleri, onların varlığına kasteden düşmanlarını teşhis etmeleri, imkânlarını harekete geçirmelerine mâni olan şeyleri Mücahitlerin Gazze'de gerçekleştirdikleri hareket, Müslümanlar için sürekli sunî krizler imal ederek iktidarını devam ettiren Batılı hegemonyayı uzunca bir süre sonra ilk defa hakiki bir krizle yüz yüze getirmiştir. Sayı:14 · 59 belirlemeleri, mevcut durumlarını bu minvalde muhasebe etmeleri, nihayet bu muhasebe ve bilgiye dayalı olarak hayatın her alanını kuşatacak adımlarla harekete geçmeleri gerekir. Müslümanların sahip olduğu imkânlardan yukarıda kısaca bahsetmiştik. Halihazırda bu imkânları hayata geçirme iradesinin önünde çok çeşitli engellerin bulunduğu kuşku yoktur.

Her şeyden önce Müslümanların hayatlarını içinde idame ettirdikleri siyasî, hukukî, toplumsal yapılar, Müslümanlara mahsus imkânları oldurmak ve geliştirmek değil, zayıflatıp anlamsızlaştırmak üzere tasarlanmıştır. İslam coğrafyasında, bu yapıların idaresini üstlenen politik rejimler onları Müslümanlara mahsus imkânları oldurup geliştirecek bir istikamette dönüştürme yönünde bir iradeye sahip değildir, çünkü birçoğu kendi varlığını zaten İsrail'in varlığını mümkün kılan iradeye borçludur. Böyle olmayan hükümetlerin eylemleri ise içinde buldukları yerel ve uluslararası siyasî-iktisadî koşullar tarafından belirlenmekte ve sınırlanmaktadır. Bu şartlar altında Müslüman toplulukları yönlendirme gücüne sahip sivil kurumların, bilginlerin, iş insanlarının, sanatçıların, medya mensuplarının, farklı sektörlerdeki Müslümanların ve sokaktaki Müslüman'ın da başarabileceği şeyler vardır. Bunlardan ilki, olayların başından beri oldukça anlamlı bir şekilde hayata geçirildiği haliyle boykottur. Boykot, sadece boykot edilen şeyle ilgili değildir. Boykot edilen şeye bir zarar verir, ama asıl faydası bizedir: Bizi bilinçlendirir, kim olduğumuzu, kimden yana ve kime karşı olduğumuzu gösterir. Bizzat tevhidin öğretmek istediği haliyle neyi reddettiğimizi ve neyi kabul ettiğimizi durmaksızın, hayatın her alanında hatırlatır. Boykotu sadece pazardaki ticarî mallarla ilgili değil; genel olarak ekonomimize, zihniyetimize, ahlâkımıza, siyasetimize, diyanetimize sızmış her türden bâtil, kirlî ve çarpık unsurlara karşı yürütmek ve asıl bu yolla, gizlenerek iktidarını yürüten kapitalist hegemonyaya meydan okuyabileceğimizi fark etmemiz gerekir.

Boykot, asıl anlamıyla ancak o zaman başarıya ulaşabilir. Buna dönük bir iradeyi canlı tuttuğumuzda; boykot edilen filanca fikir, teori, eylem ve tutumun yerine Müslümanca hangi fikri, eylemi ve tutumu koymamız gerektiğini konuşmaya başlarız. Böylece boykotla ilgili bu geniş bakış açısı; sokaktan eve, iş yerinden okula Müslümanca bir yaşamı yeniden ve daha derinden talep etmeyi mümkün kılmaya başlar. Boykotu bu derin anlamıyla kavradığımızda, boykot edilmesi gereken zihniyetin, yukarıdaki satırlarda etraflıca tasvir ettiğimiz haliyle “bu-dünyacılık” olduğunu görürüz. Siyonist rejimin arkasında bulunan ileri derecede kapitalistleşmiş liberal hegemonyanın, kendilerini gizleyen aktörler tarafından yürütüldüğünü söylemiştik. Bu gizlenmiş aktörleri açığa çıkarmanın yolu, komplo teorileriyle mütemadiyen onlar hakkında konuşmak değildir. Onları açığa çıkarmanın bir yolu, Gazzeli Müslümanların da bize öğrettiği haliyle; eylemlerimizin nihai maksadını bu-dünyaya ait maksatlar ve menfaatlerle sınırlayarak onları ebter hale getirmemek, bunun yerine eylemlerimizi bu-dünyaya ait maksatlar ve menfaatlerin ötesine geçecek şekilde ilâhî rıza gayesine yöneltmektir. Müslümanlar en sıradan, en dünyevi görünen eylemlerini bile Allah rızası için yaparlar. Günlük dilimize yer ettiği haliyle bir Müslümanın diğer bir Müslümana yapacağı en büyük dua “Allah

razı olsun!”dur. Çünkü Müslüman bilir ki, bir Müslüman ne yaparsa yapsın onu sadece Allah rızası için yapar ve O’nun rızasını umar. Bu bakış açısı amellerimizi bu-dünyanın ötesine taşır, onlara ilâhî rıza katına yükselecekleri bir ruh armağan eder. İbn Atâullah el-İskenderî’nin deyişiyle “Ameller dikili heykeller gibidir, bu heykellere ruh veren şey ilâhî rıza maksadının, yani ihlasın onlardaki varlığıdır.”³

Kendinde ruhsuz bir cesetten ibaret olan eylemlerimize ihlas ve ilâhî rıza maksadı değil, bu-dünyacılığın özünü teşkil edecek şekilde yalnızca sermaye artışı ve daha fazla kâr hevesi eşlik ediyorsa, biz de sorunun artık bir parçası haline gelmiş oluruz. Sermaye artışı ve daha fazla kâr hevesinden başka maksat gözetmeyen eylemler, yalnızca tüccarlar ve zenginlere havale ederek kurtulabileceğimiz bir günah değildir. Sermaye ya da kâr yalnızca para veya mal gibi maddî şeylerden ibaret sayılmaz; kâr hanesine görünürlük ve bilinirliği, beğenilmeyi, elde edilecek herhangi bir makamı, güç ve iktidarı vb. de koyabiliriz. Aynı şekilde sermaye hanesine de tüm eylemlerimiz ve ilişkilerimizi dahil edebiliriz; sermaye, çalıştırıp kâr etmeyi amaçladığımız her şeydir. En somut haliyle ifade edecek olursak; bir Müslüman aldığı arsayı, oturduğu makamı, kurduğu ilişkiyi, görüldüğü sahneyi yalnızca daha kârlı bir arsa, daha üst bir makam, daha itibarlı ilişkiler ve daha büyük bir sahne için sermaye gibi görüyorsa, onun eylemlerini Hakk’a kanatlandırarak canlandıran ilâhî rıza kaybolmuş, onun yokluğunda bir cesede ve heykele dönen eylemlerinin içine kapitalist hegemonya kendi ruhunu üflemiştir. O ruh, eylemi Hakk’a değil yalnızca bu-dünyaya mahsus kâra taşır ve kendi egemenliği için hizmetkâr haline getirir. Allah Resûlü[s.a.v.] yaptığı tüm eylemlerini sadece Allah rızasını kazanma kaygısıyla yapan; dünyayı dünya için değil, ahiret için sermaye gören kişileri şöyle müjdeliyor: “Kim bütün kaygılarını tek bir kaygıda, öte dünyaya Allah’ın rızasını kazanmış bir şekilde gitme kaygısında toplarsa, Allah onun bu dünyadaki tüm kaygılarını giderir.” Diğer tara#an maksatlarını bu dünyayla sınırlamış ve eylemlerini bu dünyaya özgü maksatları elde etmek üzere parçalayarak şu işinde daha fazla mal ve para, şu işinde daha fazla şöhret, şu işinde daha üst makamı amaçlayan, ama namazında veya orucunda da ilâhî rızayı uman kişileri ise şöyle uyarıyor: “Kim de kaygılarını parçalar ve dünya hallerine dağıtırsa, Allah onun hangi vadilerde helak olduğuna aldırılmaz”.⁴

Yalnızca Allah’a dayanan, ondan başka kuvvete boyun eğmeyen, maksatlarını onun rızasından başka şeyle dağıtmayan Gazzeli Müslümanlar, tüm insanlığa korkuyu yenmenin ne mânâya geldiğini gösterirken bu müjdeye, Allah’ın sadece onun rızasını amaçlayan kişiden dünyadaki her türlü korkuyu kaldıracağı müjdesine mazhariyeti ispat ediyor. Eylemlerini ilâhî rıza dışındaki maksatlarla dağıtan ve uzaktan Gazze’yi izleyen Müslümanlar ise sayısız korku ve

endişe ile kendi vadilerinde helak olmayı bekliyor. Kimisinin korku ve tedirginlik, kimisinin lakaytlık, ki misinin uyuşturulmuş bir şuurla orada öylece durduğu bu bekleyiş tarzından sıyrılıp, düşmanı saklandığı yerden çıkarmak, rahatsız etmek, üzerimize saldırdığı korkuyu yenmek ve gerçekten geriletmek istiyorsak, yediden yetmişe hepimizin yapabileceği bir şey var: tek tek tüm eylemlerimizi muhasebe ederek, her birini bu dünyayı aşan bir maksatta birleştirmek. Bu-dünyayı herkesin nihai maksadı haline getirmek isteyen ve bu maksatlar üzerinden bizi egemenlik altına almak isteyen bu ruha karşı en büyük mücadele, onu eylemlerimizden tümüyle kovmaktır. Kitlese gösteriler, ürün boykotları, ince düşünülmüş eylemler, bunların hepsi değerlidir, fakat daha değerli olan bir şey; gösteriden, eylemden ve boykottan sonraki ilk dakikadır. Gösteri bittiğinde, eylem sona erdiğinde, boykot ettiğimiz ürünü rafa koyduğumuzda atacağımız sonraki ilk adım, o eylemde sergilediğimiz ruhla yaşama yönündeki taze irade. Bizden korkuyu alıp, düşmanın kalbine yerleştirecek şey, işte kendi adımıza yaşama iradesi olacaktır. Eylemlerimize sızarak onları ebter hale getiren bu habis ruhu tasfiye etme çabası, Müslüman için imanın gereği olduğu kadar, bu dünyayı tüm insanlara şahitlik edecek, örnek olacak bir şekilde güzelleştirme, âdil bir şekilde imar etme ve her ferde kendi hürriyetini hakiki bir şekilde kazanma imkânı verecek bir hayat tesis etme çabası da imanın gereğidir.

Bakara suresi 143. âyet, Elmalılı Muhammed Hamdi Efendi'nin meâliyle, Müslümanlar üzerinden bu mükellefiyeti açık bir şekilde ortaya koyar: “Ve ey ümmet-i Muhammed! İşte böyle bir sırat-ı müstakime hidayet etmek suretiyle biz sizi vasat, merkez ve her tarafı denk, mu'tedil, hayırlı bir ümmet yaptık ki siz diğer insanlar üzerine kavlen veya fi'len veya hâlen şâhid-i adil ve nümune-i imtisal olabilirsiniz.” Müslümanlar bu ayette bildirildiği haliyle, bu dünyayı hakikatle ilişkisi içinde imar ederek güzelleştirme ve insanlığın geri kalanına insanca, hakiki mânâda hür bir hayatın nasıl olacağını gösterme mükellefiyetine sahiptir. Yer üzerinde hareket eden canlılar, gökte uçan kuşlar (En'âm: 38) ve dünyadaki diğer topluluklar da birer ümmettir (Ankebut: 18). İslam ümmetini onlardan ayıran şey, Müslümanların sözleriyle, eylemleriyle ve halleriyle doğruya, iyiye ve güzele örneklik teşkil etmeleri; bu-dünyayı öte-dünyaya nispetle imara yöneldiklerinde ortaya çıkacak küllî iyilik alanlarını yapısal formlara kavuşturarak tüm insanlık için örnek alınabilecek bir yaşam dünyası oluşturmalarıdır. İslam ümmetinin dünya tarihi sahnesine çıkarılmasının maksadı da insanlığın geri kalanına bu hususta şahitlik edecek, örnek olacak bir topluluğun var edilmesidir. Gazzeli Müslümanların iradesi, hep hakikati gösteren bir ayna gibi, insanlığın geleceğini tehdit altına sokan sahte hakikatin yüzündeki maskeyi indirdi ve bu maskenin ardındaki karanlığı ortaya çıkardı. Fakat başardığı

yalnızca bu değildi, aynanın saf yüzünde bu dünyayı ötelere bakarak yaşamının güzelliği de göründü tüm insanlığa. İslam ümmetinin ve ümmete mensup olma arzusundaki her bir ferdin mükellefiyeti, ötelere iz taşıyan sözün, eylemin ve hâlin siyasetten diyanete, ticaretten hukuka, sokaktan eve nasıl bir hayata dönüştüğünü görmek ve göstermektir.

Teklif Dergisi, sayı:14(Gazze Özel Sayısı), syf:47-64

Dipnotlar:

1. Burjuvazinin gelişimini masonluk ve illuminati gruplarıyla ilişkili bir şekilde ele alan ve Aydınlanma çağını burjuva ideallerinin politik sahneyi ele geçirme girişimi olarak okuyan Koselleck, bu yaklaşımını şu eserde ayrıntılı olarak serimler: R. Koselleck, Kriti ve Kriz: Burjuva Dünyanın Patolojik Gelişimi Üzerine Bir Katkı, çev. Eylem Soysal Murteza, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2012.

2. Bu dönüşümün, marjinal fayda teorisi etrafında açık ve anlaşılır bir anlatımı için bkz. L. Huberman, Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla, çev. Murat Belge, İstanbul: İletişim Yayınları, 1995, s. 259-286.

3. bkz. İbn Atâullah el-İskenderî, Hikem-i Atâiyye, 10. Hikmet, İstanbul: Sufî Kitap, 2022, s. 32

4. İbn Mâce, Mukaddime 23, Zühd 12: